

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

«Охорона праці»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр
Спеціальність 208 Агроінженерія
Освітня програма «Агроінженерія»
Рік навчання 3, семестр 5
Форма навчання денна
Кількість кредитів ЄКТС 4
Мова викладання українська

Лектор курсу

Контактна інформація

лектора (e-mail)

Сторінка курсу в eLearn

доцент Мотрич Михайло Миколайович

т. моб. 0984064242

motrych@nubip.edu.ua

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1437>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни «Охорона праці» для студентів бакалаврату за спеціальністю «Агроінженерія» є вивчення дисципліни та надання знань, умінь, здатностей (компетенцій) для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці на підприємствах (об'єктах господарської, економічної та науково-освітньої діяльності), формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.

Студенти по закінченню курсу дисципліни можуть ідентифікувати небезпечні та шкідливі виробничі фактори що супроводжують працю на виробництві, організовувати вирішення питань охорони праці на виробництві (організації), використовувати нормативні документи та забезпечувати безпечні й нешкідливі умови праці на виробництві, організовувати та брати участь у розслідуванні нещасних випадків професійних захворювань та аварій на виробництві.

За результатами вивчення навчальної дисципліни студент повинен мати наступні компетентності:

інтегральна:

здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі агропромислового виробництва, що передбачає застосування певних знань та вмінь, технологічних методів та прийомів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Цінування та повага до різноманітності та мультикультурності.

ЗК 4. Здатність спілкуватися українською мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні компетентності:

СК 10. Здатність організовувати використання сільськогосподарської техніки відповідно до вимог екології, принципів оптимального природокористування й охорони довкілля.

СК 13. Здатність організовувати роботу та забезпечувати адміністративне управління виробничими підрозділами, які здійснюють технічне забезпечення агропромислового виробництва відповідно до реалізації правових вимог безпеки життєдіяльності і охорони праці; аналізувати показники техногенних та природних небезпек, а також планувати і виконувати відповідні захисні заходи.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/лабораторні, семінарські, самостійні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Модуль 1				
Тема 1. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ	2/2	Знати Основні положення законодавства України про працю та охорону праці. Права працівників на охорону праці під час укладання трудового договору та під час роботи. Охорона праці жінок, підлітків та інвалідів. Застереження щодо задіяння цих категорій працівників на важких, шкідливих та небезпечних роботах.	Виконати лабораторну роботу з ВИМІРЮВАННЯ ПАРАМЕТРІВ МІКРОКЛІМАТУ	5
Тема 2. ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ	2/2	Знати організацію роботи служби охорони праці підприємства, основні напрями роботи та посадові обов'язки спеціаліста з охорони праці.	Виконати лабораторну роботу з ВИЗНАЧЕННЯ КОНЦЕНТРАЦІЇ ШКІДЛИВИХ ГАЗІВ У ПОВІТРІ РОБОЧОЇ ЗОНИ	5
Тема 3. ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ. ДЕРЖАВНИЙ НАГЛЯД І ГРОМАДСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ОХОРОНОЮ ПРАЦІ	2/2	Знати систему державного управління охороною праці в Україні. Компетенція та повноваження органів державного управління охороною праці. Органи державного нагляду за охороною праці, їх	Виконати лабораторну роботу з ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАПИЛЕНОСТІ ПОВІТРЯ У ВИРОБНИЧИХ ПРИМІЩЕННЯХ	5

		основні повноваження і права. Громадський контроль за дотриманням законодавства про охорону праці.		
Тема 4. ПРОФІЛАКТИКА ВИРОБНИЧОГО ТРАВМАТИЗМУ І ПРОФЕСІЙНОЇ ЗАХВОРЮВАНOSTI	2/2	Знати особливості заходів з попередження захворювань, травм, запобігання виходу з ладу об'єкта чи обладнання, правильна організація роботи, навчання, контроль та нагляд за охороною праці	Виконати лабораторну роботу з ВИМІРЮВАННЯ РІВНІВ ОСВІТЛЕНOSTI РОБОЧИХ МІСЦЬ	5
Тема 5. ОСНОВИ ФІЗІОЛОГІЇ, ГІГІЄНИ ПРАЦІ ТА ВИРОБНИЧОЇ САНІТАРІЇ	2/4	Знати та розуміти поняття шкідливі виробничі фактори. Параметри звукового поля: звуковий тиск, інтенсивність звуку, частота. Звукова потужність джерела звуку. Діапазони частот, інтенсивності звуку та звукового тиску, які сприймають органи слуху людини, нижній поріг сприймання, поріг больового відчуття.	Виконати лабораторну роботу з ВИМІРЮВАННЯ ПАРАМЕТРІВ ВИРОБНИЧОГО ШУМУ Виконати лабораторну роботу з ВИМІРЮВАННЯ ПАРАМЕТРІВ ВІБРАЦІЇ	5 5
Тема 6. ПОВІТРЯ РОБОЧОЇ ЗОНИ	2/4	Знати особливості мікроклімату робочої зони: параметри, їх вплив на теплообмін організму людини з природнім довкіллям, основні види теплообміну.	Виконати лабораторну роботу з ВИБІРУ ЗАСОБІВ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ АПК Виконати лабораторну роботу з РОЗРОБЛЕННЯ РОЗДІЛУ «ОХОРОНА ПРАЦІ» КОЛЕКТИВНОГО ДОГОВОРУ	5 5

Тема 7. ВИРОБНИЧЕ ОСВІТЛЕННЯ	2/4	Знати та розуміти значення виробничого освітлення, види виробничого освітлення, вимоги санітарних нормативів щодо їх застосування. Основні поняття системи світлотехнічних величин.	Виконати лабораторну роботу з РОЗРАХУНКУ СТРАХОВИХ ВИПЛАТ ПІСЛЯ НЕЩАСНОГО ВИПАДКУ НА ВИРОБНИЦТВІ АБО ВНАСЛІДОК ПРОФЕСІЙНОЇ ХВОРОБИ	5
			Виконати лабораторну роботу з ПОРЯДКУ ОФОРМЛЕННЯ НАРЯДІВ-ДОПУСКІВ НА ВИКОНАННЯ РОБІТ ПІДВИЩЕНОЇ НЕБЕЗПЕКИ	5
Тема 8. ВИРОБНИЧА ВІБРАЦІЯ	2/4	Знати які види виробничої вібрації існують та як обмежити її несприятливий вплив на працівників.	Виконати лабораторну роботу з РОЗРАХУНКУ НЕОБХІДНОЇ КІЛЬКОСТІ ВІКОН У ВИРОБНИЧОМУ ПРИМІЩЕННІ	5
			Виконати лабораторну роботу з РОЗРАХУНКУ ПАРАМЕТРІВ ШТУЧНОГО ОСВІТЛЕННЯ У ВИРОБНИЧИХ ПРИМІЩЕННЯХ	5
			Виконати самостійну роботу 1	10
Модульний контроль 1 (тест)				30
Всього				100
Модуль 2				

Тема 9. ВИРОБНИЧИЙ ШУМ, УЛЬТРАЗВУК ТА ІНФРАЗВУК	2/2	Знати та розуміти поняття "шум" – фізичного та фізіологічного. Параметри звукового поля: звуковий тиск, інтенсивність звуку, частота. Звукова потужність джерела звуку. Діапазони частот, інтенсивності звуку та звукового тиску, які сприймають органи слуху людини, нижній поріг сприймання, поріг больового відчуття.	Виконати лабораторну роботу з ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ЗАСАД ВИКОНАННЯ ВАНТАЖИЛЬНИХ РОБІТ З ВИКОРИСТАННЯМ ВАНТАЖОПІДІЙМАЛЬНИХ МАШИН І МЕХАНІЗМІВ	5
Тема 10. ЕЛЕКТРОМАГНІТНІ ПОЛЯ ТА ВИПРОМІНЮВАННЯ ПРОМИСЛОВОГО ТА РАДІОЧАСТОТНОГО ДІАПАЗОНУ	2/2	Знати класифікація та нормування електромагнітних полів і випромінювань та заходи захисту від дії електромагнітних полів і випромінювань.	Виконати лабораторну роботу з ВИМІРЮВАННЯ ОПОРУ ЕЛЕКТРОІЗОЛЯЦІЇ ЕЛЕКТРОУСТАНОВОК	5
Тема 11. ВИПРОМІНЮВАННЯ ОПТИЧНОГО ДІАПАЗОНУ	1/2	Знати електромагнітні випромінювання оптичного діапазону та використання захисного спецодягу та засобів захисту обличчя і рук, допустиму інтенсивність опромінення.	Виконати лабораторну роботу з ДОСЛІДЖЕННЯ ШКІДЛИВИХ ЧИННИКІВ ПІД ЧАС РОБОТИ НА ПЕРСОНАЛЬНИХ КОМП'ЮТЕРАХ	5
Тема 12. ІОНІЗУЮЧЕ ВИПРОМІНЮВАННЯ	1/2	Знати та розуміти виробничі джерела іонізуючого випромінювання, нормування опромінення на виробництві, методи та заходи захисту персоналу від іонізуючого випромінювання.	Виконати лабораторну роботу з ПЕРВИННИХ ЗАСОБІВ ПОЖЕЖОГАСІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ АПК	5

Тема 13. САНІТАРНО-ГІГІЄНІЧНІ ВИМОГИ ДО ПЛАНУВАННЯ І РОЗМІЩЕННЯ ВИРОБНИЧИХ ОБ'ЄКТІВ	2/2	Знати санітарну класифікація підприємств, виробництв і споруд санітарно-захисні зони підприємств, вимоги до організації території підприємства, вимоги до виробничих, адміністративних і побутових будинків, вимоги до виробничого обладнання та робочих місць.	Виконати лабораторну роботу з ЗАСОБІВ ВИЯВЛЕННЯ ПОЖЕЖІ ТА АВТОМАТИЧНОГО ПІІ ГАСІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ АПК	5
Тема 14. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ БЕЗПЕКИ	2/4	Знати та розуміти безпечність технологічного обладнання. Основні вимоги безпеки до конструкції технологічного обладнання, організації робочих місць, систем управління, захисних і сигнальних пристроїв, що входять у конструкцію обладнання.	Виконати лабораторну роботу з ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ЗАСАДИ РОЗСЛІДУВАННЯ НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ Виконати лабораторну роботу з ПРОВЕДЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ З ОХОРОНИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ	5 5
Тема 15. ОСНОВИ ЕЛЕКТРОБЕЗПЕКИ	2/4	Знати та розуміти поняття "електробезпека", "електротравма". Особливості дії електричного струму на людину. Електричні місцеві та загальні (електричні удари) травми. Причини летальних наслідків від дії електричного струму. Фактори, що впливають на наслідки ураження людини електричним струмом.	Виконати лабораторну роботу з ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ З ПИТАНЬ ОХОРОНИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ АПК Виконати лабораторну роботу з ОРГАНІЗАЦІ ПРОВЕДЕННЯ МЕДИЧНИХ ОГЛЯДІВ ПРАЦІВНИКІВ ПІДПРИЄМСТВА	5 5

Література для вивчення курсу

Базова:

1. Охорона праці. Хмельовський В.С., Марчишина Є.І., Білько Т.О., Мотрич М.М., Скібчик В.І. К. Центр учбової літератури. 2021, 603 с. Войналович О.В., Марчишина
2. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці / В.Ц.Жидецький –Львів.:Українська академія друкарства , 2006.- 335 с.
3. Войналович О.В., Марчишина Є.І., Білько Т.О. Охорона праці у сільському господарстві. Підручник. К. Центр учбової літератури. 2017. 691 с.
4. Основи охорони праці: Підручник. 2-ге видання / К.Н.Ткачук, М.О.Халімовський, В.В.Зацарний та ін. – К.: Основа, 2006 – 448 с.

Допоміжна:

1. Войналович О.В., Марчишина Є.І. Occupational safety and health in agriculture. Навчальний посібник. К. Центр учбової літератури. 2019. 424 с.
2. Білько Т.О., Марчишина Є.І. «Occupational and life safety (Безпека праці і життєдіяльності)». К. Центр учбової літератури. 2021. 428 с.
3. Запорожець О.І., Протоєрейський О.С., Франчук Г.М., Боровик І. М. Основи охорони праці. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 264 с.

Інтернет-джерела:

1. Закон України «Про охорону праці» [Електронний ресурс] - <https://zakon.rada.gov.ua/go/2694-12>
2. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» [Електронний ресурс] - <https://zakon.rada.gov.ua/go/1105-14>
3. Рекомендації щодо побудови, впровадження та удосконалення системи управління охороною праці [Електронний ресурс] - <https://zakon.rada.gov.ua/go/n0001641-08>
4. Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці (НПАОП 0.00-4.12-05) [Електронний ресурс] - <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0231-05>
5. Міжнародна організація праці (МОП). [Електронний ресурс]: [Веб-сайт]. – <https://www.ilo.org/global/lang--en/index.htm>
6. Мінімальні вимоги безпеки і охорони здоров'я при використанні працівниками засобів індивідуального захисту на робочому місці [Електронний ресурс] - <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1494-18>
7. Всеукраїнський портал з питань охорони праці [Електронний ресурс]: [Веб-сайт]. — <http://dnop.com.ua/>
8. Правила пожежної безпеки в Україні [Електронний ресурс] - <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0252-15>